

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
19:30	18:57	17:59	תל אביב
19:34	19:01	17:57	ירושלים
19:28	18:56	17:58	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלוך טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

הקב"ה מנהל את העולם

כל הבריאה כולה צועקת שהקב"ה ברא ומנהל את העולם...

שבת בראשית

נרגשים ומאושרים, נפתח בשבת הנוכחית בקריאת פרשות התורה, בהתרגשות וציפיה שגם השנה יאיר השם את עינינו לדלות מרגליות יקרות מתורתו.

פרשת בראשית, בה אנו פותחים, עוסקת ביצירת העולם ובריאתו. בששה ימים נברא העולם, וביום השביעי ניתנה לנו מתנה יקרה - מתנת המנוחה, היא יום השבת.

עם כניסת השבת, אנו עומדים ברגעים מיוחדים, מלאי הוד, ובעלי אופרה קסומה ונדירה. בעת בה נפתחת השבת, השולחן ערוך בהדר מלכותי, כסאות יפים סדורים לו סביב, בני הבית - כולם רחוצים ומסודרים, לבושים בחן ועל פניהם שורה נהרה - זה אחד הרגעים המכוננים בחייה של משפחה יהודית, רגע של חיבור וקשר אוהב ואיתן עם המנחיל מנוחה לעמו ישראל, מנוחת אהבה ונדבה, מנוחת שלום ושלווה.

את הרגע הייחודי הזה, אנו מנחילים לילדינו ולדורות הבאים. את תחושת החמימות והאור הייחודי של יום השבת, הבאים לידי ביטוי ביתר דגש בכניסתה - בעת הקידוש על היין. הקידוש מעולם לא נעשה כבדרך אגב או כמטלה,

ההיפך - את הקידוש אנו עורכים בהתרגשות, בשמחה, בהודאה, בנעימות, מתוך הבנה כי זהו הרגע המכונן בו נכריע על כניסת יום השבת, נקבל אותו בשמחה, ונצטרף למי שקידש את יום השבת - לבורא עולם שיצר וכוון וקידש וביקר את היום הנפלא.

דיבר עימו רכות שיתגייר אבל הוא היה רשע ולא רצה להתגייר, ברח ואמר בליבו להתנקם ביהודים.

הלך אל ההגמון ואמר לו אני בקי בתורת ישראל וכולה מלאה בדברים רעים עלינו הגויים, אני רוצה לזמן אותם לויכוח איתי. וישא חן וחסד בעיני ההגמון אולם סיכמו ביניהם שהויכוח יהיה ברמיזים. כשנודע הדבר ליהודים, כל בתי הכנסת היו מלאים במתפללים צמים ובוכים ושופכים דמע ותפילה לפני בורא עולם, כי ידעו שהשופטים יטו תמיד משפט נגד ישראל. והנה עבר שם יהודי כפרי, שלא היה מאותה העיר, וראה בתי הכנסת מלאים, הרחובות ריקים והחנויות סגורות, סיפרו לו ואמר מה הבעיה? אני ילך. לקחו אותו לרב, וראה שהוא תמים ואמר לו איך תלך ומה תאמר? אמר לו יש לי בטחון בקב"ה וה' יעזרנו. הרב ראה כי אכן הוא בעל בטחון גדול ושלחו והמשיכו להתפלל.

אותו יהודי הלך לארמון, והיה שם מלא שרים ואנשים חשובים. הכומר ראה אותו והחל לצחוק, העמידו את הגוי מולו כמו דוד וגלית. החל הגוי את הויכוח ועשה לו ביד סימן של אצבעות נפרדות, היהודי הרים ידיו ועשה לו סימן של אגרוף, כולם ראו שהגוי נפלו פניו. ושוב הגוי עשה לו בשתי אצבעות והוא הוציא אצבע אחת. הגוי הוריד את הראש והוא נבוכ. ושוב הוציא לו הגוי בקבוק יין, הוציא לו היהודי כנגדו גבינה. גם כאן ראו הכל כי הגוי נבוכ.

אמר לו המלך הסבר לי מה שאלת ומה ענה לך. אמר לו הראתי לו אתם היהודים מפוזרים אמר לי אנחנו מלוכדים. אחר כך אמרתי לו יש שתי אלהים אמר לי יש אחד. אמרתי לו עוונותיכם אדומים כיון, אמר לי לבנים הם כגבינה. הייתה שמחה גדולה ברחוב היהודי, בא אותו יהודי כפרי לפני הרב, שאל אותו הרב מה הוא שאל אותך ומה ענית לו? אמר לו הוא איים עלי לתת לי סטירה אז הראתי לו אגרוף. אח"כ הראה לי באצבע כך, הראתי לו שתי אצבעות. הוא קיבל פחד רצה לעשות סולחה והוציא יין אמרתי לו בסדר והוצאתי גבינה... ללמדך שאי אפשר להילחם בתורה כי רק הקב"ה מנהל את העולם. שבת שלום.

אנו מתחילים את התורה בפרשת בראשית, בריאת שמים וארץ וכל העולם כולו. מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית, באיזה חכמה הקב"ה ברא את העולם הנפלא שלנו. זרוק בקבוק לרצפה יכול שיצא ממנו מזלג? צלחת? ומה שברים כולם יברא סט של כלים? ואילו בבריאת העולם אלפי סוגי פרפרים, דגים, חיות ובהמות ועופות, כל הגלאקסיות כולם מלאי חכמה ותבונה. עולם מסודר כזה: שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה! **הרי כמו שהשולחן צווק הגור עשה אותי, כך כל צמח וכל פרח, כל בריאה ובריאה צועקת וקוראת ללא אומר ודברים: הקב"ה ברא אותי.**

כתוב בפסוק, החרשים שמעו והעיוורים הביטו לראות. אומר הזוהר הקדוש איך ישמעו החרשים? איך יראו העיוורים? אומר הזוהר, יש אדם ששומע מוסר מתעלם ובורח! אל תהיה קרש! על תהיה כסוס כפרד אין הבין!! שים לב מה שאתה שומע ורואה והסק מסקנות! ומה זה העיוורים הביטו לראות? הבט בבריאה! איזה חכמה נפלאה בבריאה! כי אראה שמין מעשי אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננתה, מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו. הבריאה מספרת כביכול, הבריאה היא כמו מכונה שמזמרת ומשוררת על הקב"ה.

בחוץ לארץ היה מקובל ששוכרים ילד מקומי שילך עם הילדים לתלמוד תורה וישמור עליהם, לעיתים לא היתה ברירה ולקחו ילד נכרי. פעם אחת אותו ילד נכרי היתה לו קליטה מהירה הוא למד את הא"ב ואחר כך קלט דברי תורה, לאחר זמן הוא החליט להראות ליהודים מה זה, הוא הלך לעיר אחרת והתקדם שם בלימוד עד שנעשה מגיד שיעור באותה ישיבה. הוא היה מאד קשוח עם התלמידים, והיה מכה אותם ומאיים עליהם, עד שקצה נפשם בו. התלמידים נאספו לכסע עצה, ואז עלה הרעיון אצל אחד התלמידים ואמר שנראה לו שהוא לא יהודי בכלל, מדוע? שאלוהו חבריו. אמר להם אני רואה אותו לומד, כולם לומדים בהתלהבות, מתנדנדים, והוא לומד בצורה קפואה כאילו קורא עיתון. עשו מה שעשו ובדקו וגילו שהוא ערל, הלכו וסיפרו לראש הישיבה. ראש הישיבה נחרד לשמוע, דיבר עימו בעקיפין, עד שנודע הדבר. הוא

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 רח"ו המכבים 108 בני ברק

רגע חושבים עמ' 4

פרשת שבוע עמ' 3

פינת ההלכה עמ' 3

סיפור לשבת עמ' 2

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

אטריות עם שליחות מיוחדת

משפחה שלימה ביחס לשמירת מצוות. להפתעתו, שמע אותו אורח כי בין משתפתי הסמיני באותה שבת, נמנה גם זוג אחד, בו דווקא האשה חשה שדבר לא מדבר אליה. 'דווקא הסיפור הזה' - אמר מנהל הארגון, 'תפס אותה, ריגש את ליבה והיא לא יכלה להמשיך בשגרת יומה בעקבותיו...'

'היתכן?' שאלה האשה בשיחה מאוחרת יותר, 'הרי מאכלי השבת הם תפריט בעלמא, מיני מאכל שאפכו לחלק מהטעם של השבת, הא ותו לא. היתכן שהם רבי השפעה כל כך? היתכן שמצבו הכספי של אדם ישתנה מהותית בעקבות אכילת מאכל כזה או אחר? מי כעמנו ישראל שיש בידיו מפתחות חזקים כל כך - להפוך מנות מזון פשוטות לכלי עבודה רבי עוצמה!' אמרה האשה, ושבחה לכוזר מחצבתה...

עתה, התברר, כי לאטריות לא רק סגולות פרנסה, גם סגולות להחזרה בתשובה... צלחת האטריות הפשוטה שהוגשה באותו ליל שבת לפני שנים ארוכות, לא רק שינתה מהותית את מצב הפרנסה באותו בית, אלא גרמה גם למשפחה אחרת, שנים רבות אחר כך, לגלות את אור היהדות! כי מאכלי השבת אינם קובץ של מנות שגובשו יחדיו לארוחה משותפת. מאכלי השבת מכילים בתוכם אוצרות יקרים וסגולות נפלאות, וביכולתם לשפר את מצבו של היהודי הסועד אותם לאין ערוך!

כמה כדאי להקפיד לאכול את מאכלי השבת שהורגלנו בהם מנעורנו, לשמר מסורת ישראל סבא, להקפיד על התפריט השבתי העשיר והמיוחד כל כך, הנושא בקרבו ניחוח קסום של פעם ומינים ייחודיים של טעם. כי מאכלי השבת השפעתם עוצמה ונרחבת, משנים הם עולם ומלואו ויכולים ליצור מציאות חדשה!

מאכלי השבת הם מתנה נוספת שקיבלנו, בתוך מתנת השבת. כמה חשוב להשתמש גם במתנה יקרת ערך זו, לנצלה ולהפוך את חיינו לטובים יותר בעזרתה!

- לא קשה יותר הפרנסה!... ואכן, כבר ביום ראשון קיבל אבי המשפחה הצעת עבודה מסודרת בתנאי שכר מרווחים ונוחים, ומאותה שבת בה הוחל לשמור בהקפדה על אכילת מאכלי השבת - לא ידעו עוד עוני ומחסור, ופרנסתם היתה ברווח רב ובשפע... החל מהשבת הבאה, בושלה מערב שבת כמות נכבדה של אטריות, וכל בני הבית הקפידו לאכול אטריות - לאקש'ן במהלך הסעודה, מתוך הבנה כי למאכלי השבת המסורתיים השפעה רבת עוצמה...

חלפו שנים ארוכות. לימים, סיפר נכד המארח, המשפיע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, את הסיפור המפעים לאחד מאורחיו בסעודת השבת. אותו אורח, נקלע לימים לסמיני לבעלי תשובה, וכשניתנה לו רשות הדיבור, פתח בסיפור הזה והמשיך: 'ראו נא את האושר הרב בקיום מצוות התורה. הרי אטריות הן מאכל ערב לחיך, ניתן להכין במרק, בתיבולים שונים, בתוך פשטידה ובכל צורה. האטריות הן מאכל בריא ומשביע, טעים ומזין, לא יקר וגם מצוי בשפע...'

"מה שסיפרת על האטריות שינו את כיוון החשיבה של משפחה שלמה ביחס למצוות..."

ועם זאת, המשך האורח בסמיני, 'ראו איזו השפעה יש לאטריות הפשוטות הללו. ברגע שהן הופכות למאכל שבתי, כיוון שהן חלק ממנהג ישראל להכניסן לתפריט סעודות השבת, זכו האטריות למקום של כבוד, לסגולות יקרות, להיותן כלי שמשפר את איכות החיים ומשנה את מסלול חייו של היהודי לטוב. זה לא כרוך במאמץ או בתשלום יקר - ההיפך, חומר כה פשוט וזול, אך הוא רב עוצמה והשפעה כי הוא הופך לחלק מסעודות השבת ולמנהג ישראל! קרא האורח בהתפעלות. השבת הסתיימה, כל משתתפיה התפזרו, נדמה היה כאילו השיחה השתכחה מלב...

כשלושה שבועות אחר כך, קיבל האורח שיחת טלפון מפתיעה מהארגון שערך את השבת בסמיני האמור. 'אי אפשר להבין למה ואיך', פתח מנהל הארגון בדבריו, 'אך מה שסיפרת על האטריות וכוחן והמסר הרב הבוקע מצלחת האטריות השבתית, שינו את כיוון חשיבתה של

יה זה בעת אשר התאכסן כ"ק הרה"ק בעל הגה"צ רבי אהרן טויסיג זצ"ל, מח"ס 'פרי נפש חיה'. רבי אהרן כיבד את הרבי עד מאוד, ועשה ככל הניתן על מנת להסדיר לרבי תנאי אירוח נוחים ונאותים, כפי שידו השיגה. אלא שידו לא השיגה הרבה - מעודו היה מתקשה בפרנסתו, לא מצליח במקומות עבודתו, ותנאי חייו היו קשים מנשוא...

כל זאת, לא הפריע לו לארר את הרבי בכבוד רב, ככל יכולתו. וכך, אירע פעם שהרבי נקלע לשבות במחיצתו שבת שלימה, אשר לקראתה התכונן מאוד: הבית נוקה וצוחצח, מורק ונצץ. בני הבית סידרו עבור הרבי את מיטב תנאי האירוח, וגם את סעודות השבת - השתדל להעמיד ברוחב לב ככל יכולתו.

בעת הגיע סעודת ליל שבת, ביקש הרבי לקיים מנהג ישראל ולאכול אטריות, המכונות 'לאקש'ן' באידיש. בני הבית התנצלו והסבירו, כי לא ידעו שהרבי חפץ לאכול אטריות, ולו היו יודעים, היו מכינים לו מבעוד מועד כמות נכבדה של אטריות. 'עתה', התנצלו, 'אין לנו ולא 'לאקש' אחד בבית...'

הרבי חיך קלות והשיב: 'חבל, חבל מאוד... הן למאכל האטריות - ה'לאקש'ן' בשבת, כח רב והשפעת פרנסה עוצמה. הדבר מרומז בשמן של האטריות - המכונות באידיש 'לאקש'ן... הרי נודע כי יש דברים שנגזר עליהם שיהיו קשים לאדם, כמו פרנסתו של אדם, שנקבע שתהא קשה כקריעת ים סוף. אך סגולת ה'לאקש'ן - האטריות בשמן: לא קש'ן - כלומר לא קשים, לרמז כי מעתה גם כל מה שנקבע שיהיה קשה לא יהיה קשה עוד, וגם הפרנסה תהפוך לקלה ומרווחת, נוחה ובשפע רב...'

בני הבית הבינו את הרמז המידי, כי הרבי בעצם מעניק להם סגולה יקרה: שיקפידו לאכול את המאכל השבתי הנהוג בקהילות ישראל, כי במאכלי השבת טמונות סגולות יקרות ערך בנושא בו הם מתקשים כל כך - בפרנסת המשפחה.

אם המשפחה הזדרזה לפרק חתיכה מקוגל האטריות השמור לסעודת יום השבת, הופכת את פרוסת הקוגל לאטריות בודדות. כשהוגשו האטריות לשולחן חיך הרבי בסיפוק, וכשנהרה על פניו הוסיף ואמר: 'נו, הרי מעתה כבר 'לאקש'ן'

לסיפורים נוספים של הרב אשר קובלסקי לצפייה ולקריאה כנסו לאתרנו www.Rabenu.com

רוצים לקרוא עוד סיפורים ומאמרים יפים

כנסו לאתרנו ותוכלנו להנות מתוכן עשיר ומגוון

[WWW.RABENU.COM](http://www.RABENU.COM)

הרצאות, תוכניות, הלכות, מאמרים, פרשת שבוע, קריאת תהילים יומית, שאל את הרב בהלכה ובהשקפה, סיפורים וטיפים לחיים.

**פרשת
שבוע**

הרב אליהו רוטמני

כל העולם נברא בשביל התורה!

ספר בראשית נקרא בפי חז"ל ספר הישועה שמיישר את האדם ללכת במידות טובות ולהתרחק מהרע. פרשיות שלמות מספרות על מעשי אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב השבטים והאמהות הקדושות המלמדים אותנו דרך ארץ והנהגות ישרות, ומאידך ללמוד מהכשלונות של דור המבול ודור הפלגה, כיצד להתרחק מהשקר והרע. מספרים על הרב שך זצ"ל כשהיה רוצה להתחזק באמונה ובטחון היה לומד חומש בראשית בעיון עמוק.

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כתוב במדרש שכל ראשית שכל קודש. יש בתורה גם "ראשית גז צאנך" ונותנים לכהן את הצמר, וכן בבכורים כתוב "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך", הפרי הראשון מביאים לבית המקדש. וכן "ראשית עריסותכם", שהתורה מדברת על הפרשת חלה, כתוב ראשית ונותנים לכהן.

לכל יום בשבוע יש ראשית, כל בוקר הוא ראשית. לכל חודש יש ראשית זהו יום ראש חודש. וכן לכל שנה יש ראשית אלו ימי ראש השנה. הרב סעדיה גאון אומר שכל שנה נותן הקב"ה לכל יהודי לפתוח מבראשית. לעזוב את השנה שעברה והטעויות שלה, פותחים דף חדש של בראשית וכל שנה יש את הבראשית שלה.

הגאון החזון איש מיד אחרי ההבדלה במוצ"ש היה עוסק בתורה בהתמדה, משום שכל דבר תלוי בראשית שלו, אם מתחילים אותו יפה כובשים את כל השבוע שאחריו. מי שקם בבוקר בזריזות ובהשכמה כובש את כל היום, וכן מסופר על השל"ה הקדוש שכל ערב ראש חודש, היה יושב כל הלילה ושוקע בתורה כדי שיתברך החודש, שהכל הולך אחרי ההתחלה.

המילה בראשית בנויה מאותיות בא' תשרי שאז נברא העולם, ותשרי הוא הבראשית של כל השנה. אין חודש עמוס בחגים כמו חודש תשרי. ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, סוכות, והשענא רבה ושמחת תורה כל זה למה? אומר הקב"ה "אני רוצה שתתחילו את השנה ברגל ימין, אני אתדלק אתכם בחגים ושבחות רצופים, ותכנסו לשנה החדשה בירח האיתנים (תשרי), משום שאם הבראשית שלכם תתחיל בעוצמה, יש סיכוי שכל השנה תתעלו בקדושה ובטהרה וביראת שמים. ואומר דוד המלך "מי חכם וישמור אלה".

החכם האמיתי שומר על ההתחלה. וכמו שאומר מרן החיד"א (מורה באצבע סי' ט') "זהר האדם לשמור את כל הראשית של השנה, והרגעים הקדושים של חודש תשרי שילוו אותו כל השנה, ולא יראה אחר שמחת תורה כאדם שפרק עול אדוניו מעל צווארו, והשליך את כל עבודת הבורא של חודש אלול ותשרי מאחריו, ומראה שכל יראתו ועבודתו היתה חיצונית גרידא". והמילים מדברות בעד עצמם.

אם אחרי כל החגים של תשרי אתה אומר איזה יופי שהכל מאחורינו, מצינו את עצמנו, ולא משתמש בחגים הללו כמנוף לעלות ולהשתנות, זה מראה שכל העבודה של חמישים ואחד ימים היתה יראת ה' חיצונית. שום דבר בפנימיות שלך לא השתנה. אדם חכם צריך לנצל את הבראשית של תשרי שתלוה אותו לכל השנה.

**פינת
ההלכה**

הרב רועי גנון

הלכות לבישת נעלים

צניעות ודרך ארץ

- צריך האדם להתנהג בצניעות בשעה שלובש בגדים, ואפילו בלילה ובחדרי חדרים, ואל יאמר האדם הנני נמצא בחדרי חדרים מי רואה אותי, ש'מלוא כל הארץ כבודו', ולכן יזהר שלא לגלות את גופו ממה שדרך בני האדם לכסות, ודברים אלו אינם מעיקר הדין אלא ממדת חסידות, להנהיג את הזאדם בדרך הצניעות, ולזכור שה' יתברך הוא נמצא בכל מקום.
- כאשר מחליף מכנסים (והוא הדין לנשים אם מחליפה חצאית) עדיף לעשות זאת מתחת לשמיכה כדי שלא יגלה את בשרו, אולם כבר כתבנו שאין זה חיוב מעיקר הדין, ולכן אם קשה עליו יכול להיכנס לשירותים או למקלחת ולהחליף שם בגדים.
- במקומות שדרך בני אדם ללכת ללא חולצה עליונה, כגון שנמצא בים או בברכה, רשאי לגלות ולהיות בלא חולצה, וכן שהולך להתקלח או למקוה, וכשאין צורך ישתדל האדם שלא ללכת בגילוי הגוף, אפילו כשנמצא במקלחת וכדומה.
- יזהר האדם שלובש בגדיו שלא ילבש שני בגדים יחד, מפני שמביא לשכחה, וטוב להיזהר שלא לפשוט שני בגדים ביחד, וכן יזהר שלא להניח בגדים מתחת לראשו וישן עליהם, מפני שדברים אלו מביאים לשכחה, אולם אם מניח את הבגדים מתחת לכרית וישן על הכרית מותר.
- ידקדק האדם בלבישת בגדיו שילבש את הבגדים כדרכו, ולא ילבש בגד הפוך, דהיינו שהצד הפנימי של הבגד שבו התפירות יהיו כלפי הגוף ולא שיראו מבחוץ, ויש להיזהר אפילו בגופיה שתחת הבגדים, ואם טעה ולבש בגד הפוך ראוי שיחזור ויהפכנו וילבשו כראוי כדרכו.
- כאשר רוחץ אדם גופו ירחץ ראשו תחילה, ואחר כך ירחץ צד ימין ואחר כך ירחץ צד שמאל, וכן שלובש בגדים יקדים תחילה את הראש, ואחר כך ילבש את צד ימין ואחר כך ילבש את צד שמאל.

נעילת נעלים

- התורה נתנה חשיבות לצד ימין שמצינו אצל הכהנים שהיו עליהם בבוהן יד ורגל ימין, וכן במצות חליצה שצריך לחלוץ נעל ימין, אבל בקשירה התורה נתנה חשיבות לצד שמאל, שכן קושרים תפילין ביד שמאל. ולכן שבא לקשור שרוכזו בנעלים צריך לקשור רגל שמאל קודם, והקשר בין השרוכים לתפילין הוא ממה שדרשו חז"ל שבוכות שאברהם אבינו אמר למלך סדום שלא יקח ממנו לא חוט ולא שרוך נעל, זכו בניו לשני מצוות חוטין של ציצית ורצועות של תפילין, וכיוון שעל ידי שרוך נעל זכו למצוה, מדמים בין קשירת התפילין לקשירת השרוכים.
- שנועל אדם את נעליו ינעל את נעל ימין תחילה, ולא יקשור את הנעל, וינעל אחר כך את נעל שמאל ויקשור את נעל שמאל, ואחר כך יחזור ויקשור את נעל ימין, וכן נעלים שיש להם רצועות ידהק את רצועת שמאל תחילה ואח"כ את הימין.
- אם נודמן לו נעל שמאל תחילה ואין לפניו נעל ימין, ראוי שימתין עד שיביאו לו את נעל שמאל.
- נעלים שיש להם רוכסן אין צריך להקדים לסגור את נעל שמאל תחילה, והטעם הוא משום שקשירה היינו בשרוכים או ברצועות כמו בתפילין שקושרים אותם, אולם רוכסן אינו נחשב כקשירה, ולכן ינעל נעל ימין תחילה, והוא הדין אם אין בנעליו שרוכים או רצועות ינעל קודם כל נעל של ימין ואחר כך נעל שמאל.
- איטר יד שהדין אצלו שהוא מניח תפילין ביד ימין של כל אדם, ינעל מנעליו כמו שאר בני אדם, תחילה ינעל נעל ימין ואחר כך נעל שמאל, ויקשור תחילה מנעל של שמאל, אולם אם הוא איטר רגל וכל שכן אם הוא איטר יד וגם רגל שהדין אצלו שינעל ויקשור של צד ימין תחילה.
- מנעל שצריך לקשורו גם בצידו הימני וגם בצידו השמאלי, יקשור תחילה את צידו השמאלי ואחר כך יקשור את צידו הימני.
- כאשר חולץ מנעליו, יש אומרים שיתיר תחילה הקשרים בנעל ימין ואחר כך יתיר הקשרים בנעל שמאל, ויש אומרים שיתיר תחילה הקשרים בנעל שמאל ואחר כך יתיר הקשרים בנעל ימין, וכאשר חולץ מנעליו לכולי עלמא יחלוץ נעל שמאל תחילה ואחר כך יחלוץ נעל ימין.
- אם חולץ מנעליו כדי לנעול נעלים אחרים לכבוד שבת, או כדי לנקות את נעליו לכבוד שבת, יחלוץ קודם נעל של ימין כיוון שבא לעשות מצוה, אבל שחולץ מנעליו בערב יום כיפור או בערב תשעה באב יחלוץ קודם מנעל של שמאל, כיוון שזו חליצה של עינו.
- אע"פ שאשה וקטן לא מניחים תפילין, מכל מקום יעשו כמו כל האנשים.

לעומתם, כשנתן הנביא נשלח בציווי ה' להוכיח את דוד על כבשת הרש שגזל - שלקח לאישה את בת שבע - עונה דוד מיד: חטאתי. וכך, אף שהוגדר כחוטא בפני האלוקים, הוא נשאר מלך ישראל, כי יודע האלוקים שאפשר ויחטא האדם, אך דרך תשובה אינה ננעלת בפני היודעים לומר "טעינו".

לפני כמה שנים פרצה מחאה גדולה על הצפיפות בכיתות התלמידים, מה שכונה "מחאת הסרדינים". אנו כהורים רוצים להנעים את שהות התלמידים והמורים בכיתות ולהנגיש ככל האפשר את חומר הלימוד. ואם יש אפשרות להפחית את הצפיפות בכיתות הלימודים, מה טוב (אם כי לא הוכח מחקרית שבכיתות קטנות יותר ההישגים הלימודיים טובים יותר).

ואולם ההורים הדואגים שיצאו למחאה ויזמו שביתות בלימודים, הפגנות ושיבושים של המערכת החינוכית, יצרו את השיעור הגרוע ביותר שיכלו ללמד את בניהם.

המסר העיקרי שמתקבל ממאבק שכזה הוא: תלמידים יקרים, גם אם לא הצלחתם בלימודים, גם אם נכשלתם במבחנים - אין זו אשמתכם. האשמים הם שר החינוך שלא לחץ על שר האוצר שישחרר תקציבים, שר האוצר שלא העלה את הנושא בישיבת הממשלה, ראש הממשלה המטפל בנושא האירני במקום ב'סרדינים', ראש העיר, סגן מנהל התקציבים, תת-עוזר המפקח הארצי. כולם, אבל לא אתם.

מן הראוי שנעשה כל שביכולתנו לשפר, לעזור ולקדם את בנינו ובנותינו, אבל נבהיר היטב: **ההצלחה תלויה אך ורק בך, בלי קשר לגורמים שמסביב.**

אם יש משהו שחשוב ללמוד בחיים, זה שחינוך הם נטו ההחלטות שלנו. בהצלחה בלימודים, בחופשים ובלקיחת האחריות!

הרב יהודה שמעוני מוגיד שיעור בישיבת אור דוד
למונחון הרצאות נוספות כנסו לאתרנו Rabenu.com

איך נדע שאנחנו בדרך להצלחה?

אם ישנה תכונה המאפיינת את כל בני האדם בעולם משחר ההיסטוריה ועד קץ הימים, כל בני האדם - בלא הבדלי גזע, דת ומגדר, הרי זוהי האפשרות לטעות. כולנו טועים כי כולנו אנושיים. ההבדל הוא בהודאה על טעות, ביכולת לקחת אחריות ולא להאשים אחרים בכישלונותינו.

אפשר לקבוע בבירור שהדרך לכל הצלחה טמונה בכוח הזה של לקיחת אחריות והודאה בטעות, כי מי שהוא "לעולם אינו טועה", לעולם לא ילמד מנפילותיו ושגיאותיו ולא ידע לשפר את מעשיו בדרך להצלחה. **ולכן חשוב שנשאף לסגל לעצמנו, לילדינו ולתלמידינו את מידת האחריות האישית** ושנתרגל להימנע מלזרוק אחריות על גורמים אחרים.

והדבר קשה. קשה מאוד. כמעט מנוגד לתכונות הנפש שלנו - יהדות בכישלון ובנפילה ולא לחפש אשמים, ובלי עבודה מנטלית זה לא יקרה.

כמה קשה להודות?

כשהאלוקים שואל את האדם הראשון אם אכל מעץ הדעת, הוא אינו מודה שאכל, אלא מטיל את האשמה על חוה אשתו שפיתתה אותו, וכשהיא נשאלת אם אכלה, היא מגלגלת את הכדור לכיוונו של הנחש הערמומי. ואף על פי ששניהם צדקו, לא הייתה כאן לקיחת אחריות; מה שהחריף את כעס האלוקים על שגיאתם ובעיקר על חוסר ההודאה שבשגיאה.

יש ערב אחד בשבוע שאסור לכם לפספס

הצטרפו לאלפי צופים המגיעים מכל קצוות הארץ והתחברו לנקודות החשובות ביותר בחייכם **שיעור המוסר הגדול בתבל**

מפי הקול חוצב הלהבות **הרה"ג דניאל זר שליט"א**

בכל יום רביעי בשעה 22:00
ישיבת אור דוד רח' המכבים 108 בני ברק

רב מקדים הרב יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עלית בשעה 21:15

מועבר בקול הלשון 03-6171111 משודר בליון ובאתרנו Rabenu.co.il מקום מסודר לנשים